

ДИСЦИПЛІНА «ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ»

Анотація. Експериментальна філософія є новітньою філософською дисципліною, чи, радше напрямом, в якому інтегруються традиційна тематика теоретичних і практичних філософських дисциплін та методологія психології і когнітивних наук. Правомірність експериментальної філософії як самостійного окремого дослідницького напрямку чи філософської дисципліни продовжує бути предметом обговорень і часто заперечується. Проте, багато філософів працюють в межах цього напрямку без уваги до потреби обґрунтуванні статусу цього дослідницького поля.

В експериментальній філософії розрізняють принаймні три дослідницьких сфери. По-перше, негативна програма в експериментальній філософії критично спрямована проти традиційного розуміння ролі інтуїцій в філософських розбудовах. Інтуїції критикуються як ненадійний дослідницький засіб, інтуїції різняться в різних людей за різних епох і в контекстах інших особливостей (гендерних, етнічних, емоційних). По-друге, варто виокремлювати дослідження, в яких унаслідуються традиційна проблематика аналітичної традиції філософії 20 ст., а саме в них увага фокусується на когнітивних процесах, які є гіпотетичними джерелами продукування інтуїцій щодо свободи волі, епістемологічних проблем (зокрема теорій знання, кавзальності і ін.). По-третє, дослідження людських думок і почуттів як таких. Останні є вкрай міждисциплінарними, адже залучають різноманітні наукові проекти, зокрема з моральної психології, нейронаук, лінгвістики.

Експериментальній філософії притаманний метафілософський характер, адже йдеться про переосмислення чинності методології філософських досліджень (що не обмежується тільки інтуїціями, зокрема про свободу волі, моральними чи епістемологічними) і залучення інших наукових експериментальних методологічних настанов.

З іншого боку, стосунок між такими новітніми напрямками філософії, як практична філософія, прикладна (застосовна) філософія, експериментальна філософія залишається непрозорим.

Серед основних авторів, доробок яких є наріжною джерельною базою експериментальної філософії, варто згадати: Дж. Принца (J. Prinz), Е. Соца (E. Sosa), Дж. Ноб (J. Knobe) та ін.

Мета навчальної дисципліни: дати знання про зміст і способи використання концепцій та методів у сучасній експериментальній філософії.

Попередні вимоги:

Аспірант має знати: основний зміст і проблеми сучасної філософії; способи застосування основних категорій та ідей у сучасній теоретичній філософії, місце і роль філософії у формуванні наукового світогляду та сучасної культури; історію теоретичної і практичної філософії.

Аспірант має вміти: використовувати сучасні філософські категорії та ідеї у дослідженні проблем філософії; мати професійні погляди на розв'язання проблем теоретичної філософії; аналізувати й фахово застосовувати першоджерела та дослідницьку літературу з теоретичної і практичної філософії.

Змістовні модулі:

Тема 1. Історія виникнення і становлення експериментальної філософії.

Тема 2. Негативна програма експериментальної філософії.

Тема 3. Свобода волі і моральна відповідальність.

Тема 4. Епістемологічна проблематика: переінтерпретація засобами експериментальної філософії.

Тема 5. Інтуїтивізм в філософії.

Мова викладання: українська

Рік підготовки, шифр навчальної дисципліни: друге півріччя другого року навчання., ВБ 2.3.

Кількість кредитів: 4

Форма заключного контролю: іспит.

Структура навчальної дисципліни: загальний обсяг 120 годин, у тому числі 24 години аудиторних занять (18 год. – лекційні заняття, 4 год. – практичні заняття, 2 години – консультація), 96 годин самостійної роботи.

Викладач: Лактіонова Анна Валеріївна, доктор філос. наук, доцент, професор кафедри теоретичної і практичної філософії філософського факультету.

Інформація про викладача: <http://philosophy.univ.kiev.ua/ua/article/63>